

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGAL KETIGA
MESYUARAT KETIGA**

K A N D U N G A N

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M. 17]:

- **Pengesahan dan Pendaftaran Pelarian
Semasa Penahanan**
- YB. Tuan Chan Ming Kai (*Alor Setar*) (Halaman 1)
- **Isu Kemudahan Makmal dan Peralatan Ujian
PCR di Sabah**
- YB. Datuk Seri Panglima Madius Tangau
(*Tuaran*) (Halaman 4)

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KETIGA
MESYUARAT KETIGA**

Rabu, 18 November 2020

Mesyuarat dimulakan pada pukul 12.00 tengah hari

DOA

*[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Sri Azalina Othman Said)
mempengerusikan Mesyuarat]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Pengesahan dan Pendaftaran Pelarian Semasa Penahanan

12.05 tgh.

Tuan Chan Ming Kai [Alor Setar]: Terima kasih. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri, saya ingin menarik perhatian pihak kementerian ke atas proses pengesahan dan pendaftaran pelarian semasa membuat penahanan.

Yang Berhormat Menteri, terdapat beberapa peristiwa ketibaan pelarian Rohingya di Kedah yang ditahan oleh pihak berkuasa. Sejauh mana mereka dibenarkan untuk diakses oleh pihak UNHCR untuk pengesahan identiti atau pendaftaran status sebagai pelarian. Adakah mereka masih ditahan walaupun disahkan status pelarian (*refugee*) atau penahanan sebegini langsung tidak akan diberi sebarang akses untuk pendaftaran kad UNHCR dan hanya akan diteruskan penahanan dan pendakwaan di bawah Akta Imigresen 1959/63.

Adakah mereka sebagai bakal pelarian yang di bawah tahanan atau reman sama ada di penjara atau depot, diberi peluang untuk akses dan berdaftar dengan UNHCR? Berapa kerapnya akses tersebut diberikan dan sila nyatakan tarikh terakhir yang dibenarkan akses UNHCR ke depot dan tempat tahanan yang terkini. Apakah sebabnya pihak imigresen menghentikan akses UNHCR tersebut ke atas pelarian yang ditahan.

Yang Berhormat Menteri, adakah mereka yang telah disahkan status pelarian masih ditahan dalam penjara atau depot? Sekiranya pelarian yang mendapat kad UNHCR akan dilepaskan daripada tahanan, sila jelaskan

mengapa masih terdapat ribuan etnik Rohingya yang berada di depot sekarang.

Minta Yang Berhormat Menteri menjelaskan berapakah tahanan dalam depot yang tengah tunggu untuk hantaran balik dan berapakah yang di bawah tahanan tanpa had waktu. Minta Yang Berhormat Menteri menyatakan jumlah penahanan bagi tahun 2020 di bawah seksyen 6 dan seksyen 15 Akta Imigresen dan berapa antara mereka disahkan status sebagai pelarian kemudian. Minta Yang Berhormat Menteri menyatakan apa penyelesaian terhadap masalah kesesakan (*overcrowded*) penjara atau depot yang disebabkan tahanan yang semakin meningkat. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Sri Azalina Othman Said]: Minta Yang Berhormat Timbalan Menteri, mantan Timbalan Speaker untuk menjawab. Silakan.

12.07 tgh.

Timbalan Menteri Dalam Negeri I [Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Mohamed Said]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Malaysia bukan negara anggota kepada Konvensyen Mengenai Status Pelarian 1951 dan Protokol Mengenai Status Pelarian 1967.

Berdasarkan pendirian tersebut, pelarian di Malaysia tidak berhak menuntut apa-apa hak di sisi undang-undang seperti yang termaktub dalam Konvensyen 1951 atau Protokol 1967 atau mana-mana triti antarabangsa berkaitan pelarian yang mana Malaysia bukan negara anggota. Sehubungan itu, pelarian di Malaysia dikategorikan sebagai pendatang asing tanpa izin (PATI) yang memegang kad UNHCR.

Sungguhpun keberadaan PATI yang memegang kad UNHCR di Malaysia adalah tidak diiktiraf, kerajaan atas dasar kemanusiaan membenarkan PATI yang memegang kad UNHCR untuk tinggal sementara di negara ini dengan menggunakan asas satu kes ke satu kes atau *case-to-case basis*, dengan izin.

Secara asasnya, penahanan mana-mana warganegara asing termasuk etnik Rohingya yang melakukan kesalahan imigresen adalah berdasarkan peruntukan di bawah Akta Imigresen 1959/63 dan Peraturan-peraturan Imigresen 1963 bagi tujuan siasatan, pemastian dan pemeriksaan oleh Jabatan Imigresen Malaysia. Kemasukan PATI etnik Rohingya di Kedah tanpa sebarang dokumen imigresen yang sah yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat adalah melalui pintu masuk negara yang tidak diwartakan serta

merupakan suatu pencerobohan terhadap sempadan negara.

Sehubungan itu, perkara ini adalah jelas menyalahi undang-undang negara dan penahanan golongan etnik Rohingya tersebut ke Depot Tahanan Imigresen adalah selari dengan penguatkuasaan Akta Imigresen 1959/63.

Oleh yang demikian, persoalan Ahli Yang Berhormat terhadap terma bakal pelarian adalah bertentangan dengan peruntukan undang-undang semasa negara memandangkan kerajaan memberikan layanan sama rata terhadap mana-mana kelompok PATI. Suka untuk ditegaskan di sini bahawa kerajaan tidak mengkategorikan mana-mana PATI sebagai bakal pelarian atau tiada tahanan yang memegang kad UNHCR di Depot Tahanan Imigresen.

Pihak kerajaan sentiasa mengutamakan keselamatan dan ketenteraman awam sebelum memberikan sebarang status atau kemudahan kepada mana-mana warganegara asing di Malaysia termasuklah tahanan dan banduan yang ingin mendapatkan status pelarian daripada UNHCR.

Dalam hubungan ini, Kementerian Dalam Negeri bersama-sama Majlis Keselamatan Negara selaku peneraju dan pemilik dasar berkaitan PATI yang memegang kad UNHCR di Malaysia sedang meneliti cadangan penambahbaikan daripada aspek prosedur, tatacara dan kawalan khususnya berkaitan penentuan status pelarian bagi membantu mekanisme pengurusan PATI yang memegang kad UNHCR yang efisien.

Perancangan pewujudan mekanisme baharu ini juga turut mempertimbangkan akses UNHCR ke Depot Tahanan Imigresen tertakluk kepada perancangan kerjasama antara kerajaan dan UNHCR. Sepertimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, kerajaan telah bekerjasama dengan UNHCR sejak sekian lama termasuk dengan membenarkan proses penentuan status pelarian dilaksanakan di Depot Tahanan Imigresen dan penjara daripada semasa ke semasa.

■1210

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan statistik yang direkodkan oleh Jabatan Imigresen Malaysia pada 13 November 2020, terdapat seramai 13,103 orang tahanan di Depot Tahanan Imigresen di seluruh negara berbanding kapasiti depot iaitu seramai 12,530 tahanan pada satu-satu masa. Daripada jumlah tersebut, tahanan PATI etnik Rohingya di Depot Tahanan Imigresen adalah seramai 1,955 orang.

Jabatan Penjara Malaysia pada 5 November 2020 turut mencatatkan seramai 64,744 orang penghuni penjara berbanding kapasiti penjara iaitu seramai 46,420 orang pada satu-satu masa. Daripada jumlah tersebut, seramai 70 orang merupakan PATI yang memegang kad UNHCR.

Berhubung pertanyaan Ahli Yang Berhormat tentang jumlah tahanan yang ditahan reman dan sedang menunggu untuk proses penghantaran pulang pada 13 November 2020, terdapat seramai 2,136 orang tahanan yang ditahan di bawah seksyen 51(5)(b) Akta Imigresen 1959/63 iaitu penahanan bagi tujuan siasatan, manakala seramai 10,967 orang tahanan tertakluk di bawah seksyen 34, Akta Imigresen 1959/63 iaitu penahanan orang-orang yang diperintah supaya dipindahkan dari Malaysia.

Jabatan Imigresen Malaysia juga melalui pelaksanaan operasi penguatkuasaan dari 1 Januari 2020 sehingga 12 November 2020 telah memeriksa seramai 89,086 orang warga asing. Hasil pemeriksaan, sejumlah 21,716 orang PATI telah ditangkap untuk siasatan.

Daripada jumlah tersebut seramai 14,109 orang PATI didapati telah melakukan kesalahan di bawah seksyen 6(1)(c) Akta Imigresen 1959/63 iaitu kesalahan tidak memiliki pas yang sah untuk berada di Malaysia, manakala 4,013 orang PATI lagi melakukan kesalahan di bawah seksyen 15(1)(c) Akta Imigresen yang sama iaitu kesalahan tinggal melebihi tempoh pas yang ditetapkan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Isu Kemudahan Makmal dan Peralatan Ujian PCR di Sabah

12.12 tgh.

Datuk Seri Panglima Wilfred Madius Tangau [Tuaran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Umum mengetahui bahawa terdapat peningkatan mendadak kes positif COVID-19 di Sabah iaitu melebihi 500 kes sehari dan aktiviti *contact tracing* telah diperhebatkan untuk membendung penularan wabak COVID-19.

Menurut Ketua Pengarah Kesihatan, terdapat hanya tiga makmal yang mempunyai kemudahan untuk membuat ujian PCR COVID-19 iaitu Makmal Kesihatan Awam Kota Kinabalu, Hospital Queen Elizabeth I, Universiti Malaysia Sabah (UMS). Kemampuan menguji PCR hanyalah 2,500 sampel sehari iaitu Makmal Kesihatan Awam Kota Kinabalu sebanyak 2,000 sampel, Hospital Queen Elizabeth I sebanyak 400 sampel dan UMS sebanyak 100 sampel dan selebihnya akan dihantar ke beberapa makmal di Semenanjung dengan menggunakan perkhidmatan Tentera Udara Diraja Malaysia dan juga *private courier*.

Persoalan rakyat yang pertama ialah, berapakah jumlah sampel ujian PCR dan juga *antigen rapid test kits* yang perlu ditampung setiap hari dan

berapa lamakah sesuatu sampel itu siap diuji? Yang biasa kita dengar ialah tiga atau empat hari. Kenapa mengambil masa yang begitu lama? Sebab ketidakcukupan peralatan dan *reagents*.

Kelewatan keputusan ujian ini besar kesannya terhadap penularan COVID-19 itu sendiri. Sebab sementara menunggu keputusan, yang empunya sampel itu masih boleh berjalan-jalan. Sebab itulah pihak kerajaan perlu mengambil tindakan untuk meningkatkan kemampuan ujian COVID-19 dengan membekalkan peralatan dan *reagents* tambahan di makmal yang berkenaan dan seterusnya menambah bilangan kakitangan seperti juruteknologi, pakar mikrobiologi dan pegawai sains kaji kuman terutama sekali di Makmal Kesihatan Awam Kota Kinabalu dan Hospital Queen Elizabeth I.

Pada masa yang sama, kerajaan perlu prihatin merancang untuk pastikan industri pelancongan dapat beroperasi seperti sedia kala dengan memastikan ujian PCR COVID-19 para pelancong dapat dilakukan bukan sahaja dengan cepat tetapi dapat diambil sampel dan diuji di setiap *entry point* seperti Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu, Lapangan Terbang Sandakan dan Lapangan Terbang Tawau.

Dengan lain perkataan, makmal di tiga tempat itu perlu dibina dan tentunya peralatan dan bekalan *reagent* dan juga sumber manusia perlu disediakan. Langkah-langkah ini sangat kritikal dalam usaha kita untuk memerangi penularan wabak COVID-19.

Jelas kedudukan dan keadaan kemudahan asas kesihatan di Sabah jauh ke terbelakang. Selain itu, Sabah juga terdedah dengan kemasukan pendatang asing tanpa izin (PATI) daripada negara jiran khususnya Republik Indonesia dan Republik Filipina, di mana penularan wabak COVID-19 semakin meningkat. Dalam keadaan sempadan kita iaitu pantai yang begitu panjang lantas senang dibolosi oleh PATI, maka keperluan untuk meningkatkan kapasiti dan juga *capability* Jabatan Kesihatan dan Perubatan di Sabah. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Sri Azalina Othman Said]: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Timbalan Menteri, bakal Yang Berhormat Menteri. *[Ketawa]*

12.15 tgh.

Timbalan Menteri Kesihatan I [Dato' Dr. Haji Noor Azmi bin Ghazali]: Tuan Yang di-Pertua, bilangan sampel bagi ujian *Polymerase Chain Reaction* dan ujian *Rapid Test Antigen* yang diterima secara harian oleh makmal-makmal daripada pihak lapangan iaitu klinik kesihatan, pejabat kesihatan daerah dan

hospital adalah berbeza mengikut keadaan dan situasi semasa.

Gelombang ketiga COVID-19 telah menunjukkan peningkatan bilangan kes dan kluster di Sabah seterusnya menyebabkan peningkatan bilangan pengambilan sampel COVID-19. Bilangan sampel yang diambil untuk ujian COVID-19 di Sabah adalah dari 3,500 sampel seminggu pada bulan September 2020, meningkat kepada 25,000 hingga 40,000 sampel seminggu pada bulan Oktober dan November 2020. Sehingga 9 November 2020, sebanyak 380,850 ujian PCR dan 137,429 ujian RTK Antigen telah dijalankan di negeri Sabah.

Bagi ujian PCR COVID-19, kemampuan untuk menganalisa sampel adalah berdasarkan had kapasiti setiap makmal. Had kapasiti bagi makmal-makmal di Sabah adalah 2,700 ujian sehari. Apabila sampel yang diambil telah melebihi kapasiti maksimum makmal di Sabah, sampel selebihnya akan dibawa ke makmal di Semenanjung untuk dianalisa.

Turn over time (TAT) dengan izin, adalah tempoh masa dari sampel diambil sehingga keputusan sampel dikeluarkan. Ia bermula daripada tarikh pengambilan sampel berkenaan didaftarkan di lapangan sehingga ke tarikh keputusan sampel itu disahkan. Berdasarkan data dari 15 Oktober sehingga 11 November 2020, sebanyak 78.5 peratus sampel dari Sabah mempunyai TAT kurang daripada lima hari. Manakala *lab turnaround time* bagi negeri Sabah iaitu tempoh penerimaan sampel di makmal sehingga keputusan siap, 90 peratus adalah dalam tempoh 24 jam hingga 48 jam.

Bagi ujian RTK Antigen pula, sampel yang diambil di lapangan akan terus dibawa ke klinik kesihatan yang berdekatan pada hari yang sama. Analisis ujian RTK Antigen ini akan dijalankan segera dan keputusan ini akan diketahui dalam tempoh yang lebih singkat.

Keputusan ujian RTK ini akan diverifikasi dan akan dikeluarkan dalam tempoh 24 jam daripada masa sampel diambil. Had maksima ujian RTK Antigen ini adalah bergantung kepada kemampuan staf dan ketersediaan kit RTK Antigen ini di lapangan. Secara purata, ia boleh dijalankan antara 3,000 hingga 5,000 sehari untuk keseluruhan fasiliti di Sabah.

Tempoh masa yang diambil untuk mendapat keputusan ujian COVID-19 adalah dipengaruhi oleh faktor kapasiti makmal serta faktor logistik. Seperti yang diketahui, jarak kawasan-kawasan di Sabah seperti Lahad Datu, Tawau dan Kunak dengan Kota Kinabalu di mana terletak makmal bagi analisa ujian PCR adalah agak jauh iaitu antara 450km sehingga 500km dan ia memerlukan tempoh masa yang tertentu untuk sampel-sampel dibawa. Keadaan ini tentunya mempengaruhi tempoh masa yang diambil bagi sesuatu

sampel untuk mendapat keputusan ujian PCR COVID-19.

Namun begitu, penggunaan RTK Antigen sebagai ujian pengesanan COVID-19 di lapangan berjaya memperbaiki keadaan ini di mana keputusan dapat diketahui dalam tempoh yang singkat dan segera. Pengesanan kes positif yang lebih cepat akan memudahkan tindakan siasatan, pengesanan kontak dan seterusnya kawalan kepada wabak ini.

Dengan peningkatan beban kerja yang tinggi, kerajaan sedang membangunkan dua buah makmal di Sabah iaitu Makmal Molekular di Tawau dan Makmal Modular di Lahad Datu. Kedua-dua makmal ini dijangka akan disiapkan dalam masa yang terdekat dengan kemampuan kapasiti sebanyak 200 sampel ujian PCR COVID-19 sehari.

Selain itu, Makmal Klinik Kesihatan Tawau, Kubota juga telah siap diubahsuai dan bersedia menjalankan ujian PCR dengan kapasiti 150 sampel ujian sehari selepas kompetensi anggotanya diluluskan. Makmal di Hospital Queen Elizabeth I, Hospital Sandakan dan Tawau juga boleh menjalankan ujian *Rapid Molecular* COVID-19 dengan penggunaan peralatan *Gene Xpert*.

Selain itu, bagi memastikan ujian COVID-19 dapat dilaksanakan segera, Kementerian Kesihatan juga telah meluluskan projek pembinaan Makmal Molekular Modular berkonsepkan *mobile* di Hospital Lahad Datu, Sabah dengan peruntukan sebanyak RM308,250.

Pembinaan makmal ini dijangka dapat disiapkan dalam tempoh yang lebih singkat berbanding dengan renovasi makmal sedia ada yang mengambil masa kira-kira dua ke tiga minggu untuk disiapkan. Dengan adanya makmal ini nanti, kementerian mensasarkan keputusan ujian dapat diperoleh dengan lebih cepat dan lebih banyak ujian akan dapat dilaksanakan.

KKM menyambut baik cadangan supaya ujian pengesanan COVID-19 dibuat di pintu-pintu masuk utama negara termasuk Lapangan Terbang Antarabangsa Kota Kinabalu, Lapangan Terbang Sandakan dan Lapangan Terbang Tawau. Keperluan dan pematuhan daripada aspek kesihatan oleh KKM akan diberikan kepada kementerian berkaitan sekiranya kerajaan memutuskan untuk membenarkan semula kemasukan para pelancong ke Malaysia kelak, *later on*.

Tuan Yang di-Pertua, sebanyak RM1 bilion telah diluluskan kepada Kementerian Kesihatan Malaysia bagi menangani wabak COVID-19 dan sehingga 31 Oktober 2020, sebanyak RM127 juta telah disalurkan kepada negeri Sabah khusus bagi memenuhi keperluan perolehan pelbagai bekalan dan perkhidmatan seperti pembelian peralatan, bekalan perubatan, barangan pakai habis (*consumables*) dengan izin, kelengkapan perlindungan diri (PPE),

reagen dan test kit.

Mengenai cadangan untuk menambah bilangan kakitangan yang terdiri daripada juruteknologi makmal pakar mikrobiologi dan pegawai sains kaji kuman terutama sekali di Makmal Kesihatan Awam, Kota Kinabalu dan Hospital Queen Elizabeth I, perkara ini sentiasa dipantau dan diperhalusi keperluannya dari semasa ke semasa.

Sehingga 31 Oktober 2020, jumlah kakitangan Kementerian Kesihatan Malaysia yang berkhidmat di Sabah adalah seramai 30,730 orang merangkumi 27,678 orang kakitangan tetap dan 3,052 orang kakitangan kontrak. Daripada jumlah tersebut, seramai 561 adalah juruteknologi makmal perubatan, 32 pegawai sains (mikrobiologi) dan 13 lagi adalah pakar patologi yang mana lima daripadanya adalah pakar dalam bidang Mikrobiologi.

Sehingga 27 Oktober 2020, seramai 1,045 kakitangan telah dimobilisasikan ke negeri Sabah, 568 kakitangan baharu telah dilantik secara kontrak iaitu 317 jururawat, 183 penolong pegawai perubatan, 41 penolong pegawai kesihatan persekitaran dan 27 juruteknologi makmal perubatan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Sri Azalina Othman Said]: Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan itu tamatlah sesi ucapan di bawah Usul Berkenaan Perkara Tadbir Kerajaan mengikut Peraturan Mesyuarat 17 pada hari ini.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 12.00 tengah hari pada hari Khamis, 19 November 2020.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 12.23 tengah hari]